

VÝSTAVNÍ PLÁN 2019

Galerie hl. města Prahy připravila na příští rok program, který by mohl uspokojit široké spektrum diváků. Je zde několik projektů, které vznikaly a byly třibeny po mnoho let a dnes dospěly k podobě, kdy je můžeme považovat za důležitá sdělení veřejnosti. *Karafiáty a samet* přiblíží dvě geograficky poněkud odlehlá místa a revoluce, které jsou si v mnoha ohledech podobné i vzdálené. Vztahy Portugalska a Česka jsou v politické rovině poněkud neutrální až vlažné, avšak na úrovni konkrétních lidí jsou velice vřelé a nadstandardní – stačí připomenout Václava Havla.

Obrazem, zvukem a jejich vzájemnou komunikací či dokonce propojením se výtvarné umění zabývá už od dob avantgardy. Tato experimentální snaha přetrvává v určitých vlnách větší či menší intenzity až do současnosti. Téma prolínající se tvorbou řady umělců, které GHMP dlouhodobě sleduje, bude nyní prezentováno rozsáhlým souborem děl našich i zahraničních tvůrců, kteří se k tomuto proudu hlásili a hlásí a tvoří páteřní linii této tendence.

K výstavě Bedřicha Dlouhého se rovněž schyluje již mnoho let. Chceme připomenout jeho dílo plné nadhledu a ironie přednesené mistrovským rukopisem, které však nejenom baví svým často dadaistickým humorem, ale zároveň s velkou mírou angažovanosti sleduje mentální stav společnosti.

Z velkých výstav bych ráda upozornila na „návrat“ Devětsilu, který bychom rádi ukázali v co nejširším dosažitelném rámci, jenž zahrne všechny výtvarné, mimovýtvarné a publikační aktivity tohoto hnutí zasahujícího do mnoha společensko-kulturních jevů své doby.

GHMP pokračuje i v sochařských výstavách na zámku Troja a rozvíjí také cyklus *Start up*, věnovaný etablojícím se umělcům.

V Colloredo-Mansfeldském paláci se vrátíme k dílu Květy Pacovské výběrem z jejích grafických prací a připomeneme také předčasně uzavřené dílo naší kolegyně, malířky a grafičky Michaely Maupicové, která odešla letos ve věku 36 let.

Magdalena Juříková

ředitelka GHMP

Městská knihovna 2019

KARAFIÁTY A SAMET

UMĚNÍ A REVOLUCE V PORTUGALSKU A ČESKOSLOVENSKU

Termín: 30. 4. – 29. 9. 2019

Kurátorky: **Sandra Baborovská, Adelaide Ginga (MNAC, Lisabon)**

Kurátorský projekt ukazuje překvapivé a dosud neznámé paralely portugalské karafiátové revoluce, která se odehrála 25. dubna 1974, a československé sametové / něžné revoluce ze 17. listopadu 1989. Představeni budou umělci bývalého Československa, jenž měli zásadní vliv na formování současného umění a kteří reagovali na totalitní režim různými způsoby – Adriena Šimotová, Eva Kmentová, Jiří Kovanda, Petr Štembera, Jan Mlčoch, Milan Knížák, Jiří Kolář, Václav Havel, Július Koller, Ľubomír Ďurček a mnozí další. Do kontextu s nimi budou zahrnuti jejich portugalské vrstevníci Helena Almeida, Lourdes Castro, Ana Vieira, Ana Hatherly, Fernando Calhau, Alberto Carneiro a jiní. Ke slovu se dostane také mladá generace, která reflektuje obě revoluce, jako například Zbyněk Baladrán nebo Ana de Almeida. Kromě uměleckých děl výstava představí rozsáhlé rešerše České televize, Rádio e Televisão de Portugal, Knihovny Václava Havla, Fundação Soares a soukromé archivy. Rozsáhlý badatelský projekt doprovodí trojjazyčná publikace.

BEDŘICH DLOUHÝ – MOJE GUSTO

Termín: 1. 11. 2019 – 22. 3. 2020

Kurátorka: **Mahulena Nešlehová**

Výstava Bedřicha Dlouhého (1932), pracovně nazvaná *Bedřich Dlouhý – moje gusto*, poprvé v retrospektivně zaměřeném rozsahu představí umělcovo malířské a grafické dílo od roku 1956 po nejnovější práce. Je koncipována tematicky, a to se záměrem ukázat hloubku Dlouhého tvůrčí imaginace, bohatost a originalitu jeho uměleckých přístupů, metod a experimentací; zveřejní mnohé z neznámých a dosud nevystavených děl. Ukázkou několika prací členů skupiny Šmidrové (Jan Koblasa, Karel Nepraš, Rudolf

Komorous, Jaroslav Vožniak), již byl Bedřich Dlouhý v roce 1956 spoluzakladatelem, výstava připomene poetiku dadaistických podivností, která se stala podstatným zázemím umělcevy tvorby a svým způsobem ji provází i nadále.

Součástí výstavy budou dvě filmové projekce, mezi něž bude patřit rozhovor s umělcem, realizovaný režisérem Alešem Kisilem v rámci projektu *Ateliéry a film*, přibližující Dlouhého tvorbu asambláží, jež tvoří vůdčí princip jeho díla. Výstavu doprovodí katalog v úpravě Zdeňka Zieglera.

Dům U Kamenného zvonu 2019

ZVUKY, KÓDY, OBRAZY – ZVUKOVÝ EXPERIMENT VE VIZUÁLNÍM UMĚNÍ

Termín: 22. 5. – 13. 10. 2018

Kurátorka: Jitka Hlaváčková

Výstavní projekt představí specifický průřez dějinami zobrazování zvuku jako abstraktního fenoménu od doby avantgardy po současnost. Hlavní osou jeho koncepce je zmapování nejvýznamnějších směrů zvukového experimentu na poli vizuálního umění, a to jak obrazů a grafických partitur, tak zvukových instalací, akustických objektů, filmů či multimediálních projekcí. Na výběru z historického materiálu ukáže, jak zvuk nabývá barvu a tvar, stává se objektem nebo architekturou, a jaké psychologické, ale také fyzikální nebo matematické předpoklady předurčují jeho vizuální podobu. Výstava zároveň představí díla umělců, kteří v lokálním či mezinárodním kontextu posunuli uvažování o experimentu v umění. Ukáže širokou škálu přístupů k uměleckému experimentu napříč historickými směry 20. a 21. století: od racionalistického „vědeckého“ pojetí přes modernistické hledání možností aplikace vědeckých metod, prudký rozvoj technologií a konceptuální tendence až po aktuální umělecké metody reflektující působení lidského druhu na naší planetě. Mezi nejvýznamnější z umělců, jejichž díla se na výstavě objeví, budou patřit například František Kupka, členové Bauhausu, John Cage, Joe Jones, Milan Knížák a další představitelé hnutí Fluxus, Woody a Steina Vasulkovi; dále zde bude k vidění výběr z autorů grafických partitur a také současní tvůrci zvukových instalací nebo umělci zabývající se akustickou ekologií.

DEVĚTSIL

Termín: 27. 11. 2019 – 26. 4. 2020

Kurátorka: Alena Pomajzlová

První a zároveň poslední výstava Uměleckého svazu Devětsil v Galerii hlavního města Prahy se konala v roce 1986, tedy před více než 30 lety. František Šmejkal ji tehdy připravil ve spolupráci s Rostislavem Šváchou a Janem Rousem. Česká výtvarná avantgarda dvacátých let se poté dočkala řady dílčích či monografických výstav – např. brněnského Devětsilu nebo rané tvorby Josefa Šímy, ale celistvě a s novými poznatky zpracována dosud nebyla. Připravovaná výstava a publikace je chce nejen syntetizovat, ale nabídnout i jiný uhel pohledu. Soustředí se zejména na to, co bylo pro devětsilské pojetí tvorby a pro jeho aktivity zásadní: odklon od tradičního pojetí autonomního výtvarného díla, v němž sehrál klíčovou roli *Bazar moderního umění* z roku 1923, snaha (alespoň v projektech) o intermediální tvorbu atd. Zdůrazněna bude role architektury, fotografie, filmu, divadla i zábavy. Projekt se pokusí navodit atmosféru Teigova „ars una“. Druhým hlavním cílem bude ukázat živé kontakty s evropskou avantgardou prostřednictvím vzájemných návštěv, přednášek, výstav a časopisů, které se staly důležitým mezinárodním médiem pro předávání informací. Jak naznačuje koncept výstavy, záměrem je pojmout ji intermediálně, aby lépe představila poetiku Devětsilu: počítá se s architektonickými a scénografickými modely, filmovými projekcemi, zvukovými nahrávkami, digitalizováním časopisů a fotografickými reprodukcemi. Prioritou by tedy nemělo být „klasické“ výtvarné umění (zastoupená díla se soustředí na vybrané klíčové práce, zejména na kombinované techniky koláže, fotomontáže apod.) a jeho předvedení v muzejním typu výstavy, ale živé představení Devětsilem preferované vizuality. Tomu bude odpovídat katalog, jenž přinese nejen syntetické studie z architektury (Jakub Potůček) a představí časopisy, typografii a genezi Devětsilu (Jindřich Toman), divadlo a scénografii (Jitka Ciampi Matulová), film (Lucie Česálková), fotografii (Karel Císař), volné umění (Alena Pomajzlová), ale bude doplněn barevnými reprodukcemi s komparacemi, výběrem dobových recenzí, autorských citací a graficky odlišenými doplňujícími informacemi. Výstava i katalog by měly být v neposlední řadě i vzpomínkou na Františka Šmejkala, který právě před třiceti lety zemřel.

Colloredo-Mansfeldský palác 2019

MICHAELA MAUPICOVÁ (1982–2018)

Termín: 8. 5. – 25. 8. 2019

Kurátor: Petr Vaňous

Dílo předčasně zesnulé umělkyně představí ve výběru výstava připravená kolektivem kolegů z GHMP a kurátora Petra Vaňouse. Tato „kreslířka a malířka s přesahem k objektu, instalaci a novým médiím, si za dobu svého působení vypracovala osobitý výtvarný projev ‚dějové abstrakce‘, kterou bychom mohli označit za svého druhu existenciální. Kresby Michaely Maupicové představují živelně se množící, neklidný, všepohlcující ornament, někdy ukázněný do symetrických soustav, jindy utíkající a rozlévající se náhodně po formátu i mimo něj nebo expandující přímo do prostoru. Máme tu před sebou řád v náhodnosti, zvětšeninu umožňující v modelové situaci zvoleného jednotlivého prvku a jeho zmnožení nahlédnout naši analogickou představu o dění mimo nás a v nás.“

KVĚTA PACOVSKÁ – GRAFICKÉ PRÁCE A OBJEKTY Z 60. LET

Termín: 2. 10. 2019 – 1. 3. 2020

Kurátorka: Hana Larvová

Po velké retrospektivě konceptuální umělkyně Květy Pacovské v Městské knihovně obracíme pozornost na téměř neznámou, o to však důležitější část její tvorby, ve které se v 60. a na počátku 70. let paralelně s pracemi pro knihu věnovala volné grafice a objektům z papíru. Této oblasti nebyla doposud věnována náležitá pozornost, a pro příznivce jejího díla bude do značné míry překvapující. Přitom právě v této rané grafice jsou zformulována základní východiska, ze kterých celé mimořádné a mnohavrstevnaté dílo Květy Pacovské, zahrnující nejen autorské knihy a ilustrace, ale také obrazy, sochařské objekty a kresby, vychází.

LUKÁŠ MACHALICKÝ – INTERVENCE

Termín: květen – 1. 9. 2019

Kurátorka: Hana Larvová

Pro tvorbu Lukáše Machalického je příznačná formální, instalační i architektonická čistota, která zdánlivě vylučuje jakoukoliv živelnost nebo nahodilost. Přesto právě odchylky, balancování, dvojakost a systémy, které selhávají, představují v práci tohoto autora klíčovou roli. Není nutné uvádět konkrétní situace, podstatná je šíře – od banality po závažnost. Výstava v historickém patře Colloredo-Mandsfeldského paláce je logickým navázáním na výstavy *In the Park* (New Jörg, Vídeň, 2018) a *Těleso ponořené do tekutiny* (MeetFactory, Praha, 2017). Přísně geometrická kompozice a symetrie piana nobile vybízí k jakési mystifikaci prostoru. I zde je pochopitelně podstatná chyba a selhání původně zamýšlené dokonalosti. Ostatně zdánlivost, neurčitost či ambivalence je pro práci autora typická.

ROBERT ŠALANDA – INTERVENCE

Termín: listopad 2019 – březen 2020

Kurátorka: Hana Larvová

Umělecká intervence konceptuálního umělce a malíře Roberta Šalandy, absolventa ateliéru Jiřího Sopka (v současnosti vedoucího pedagoga ateliéru malby AVU), představí v podobě instalace jeho současnou názorovou polohu, kterou je víceméně intuitivní a ironizující hra se symboly a jejich významy, jež při absenci témat tkví v jejich samotné podstatě. Proto i dialog diváka s dílem nepotřebuje vodítko, odehrává se na bázi bezprostřední reflexe vizuálního zážitku.

START UP VIII / I–V

Kurátoři: Jitka Hlaváčková, Sandra Baborovská, Jakub Král

Výstavní cyklus *Start Up* je od roku 2009 stabilní základnou Galerie hlavního města Prahy pro spolupráci s nejmladší uměleckou generací: během své činnosti představil

v šesti výstavních sériích již přes čtyři desítky mladých studentů a čerstvých absolventů českých uměleckých škol. Od začátku roku 2017 sídlí v nově rekonstruovaných prostorách v přízemí Colloredo-Mansfeldského paláce. K jednotlivým výstavám jsou vydávány malé katalogy s kurátorskými texty interních i externích teoretiků. Smyslem cyklu *Start Up* je rovněž mapovat nejaktuálnější tendence na české umělecké scéně a vyhledávat výrazné osobnosti nejmladší umělecké komunity. Jako první představí v roce 2019 svou tvorbu Eliška Havlíková, studentka nových médií z ateliéru Anny Daučikové na pražské AVU (24. 1. – 24. 3. 2019). Kurátorkou výstavy bude Jitka Hlaváčková. Aktuality cyklu *Start Up* je možno sledovat na: fb.com/startupghmp.

Trojský zámek 2019

ALEŠ HNÍZDIL / JIŘÍ KAČER

Termín: 29. 3. – 3. 11. 2019

Kurátorka: Magdalena Juříková

Aleš Hnízdil a Jiří Kačer jsou umělci téže generace. Oba byli součástí skupiny mladých, která v druhé polovině 80. let vystoupila s otevřenou kritikou svazových a fondových praktik, což nakonec vedlo ke znovuootevření Galerie mladých U Řečických, první platformy, která dávala prostor začínajícím umělcům bez prověrek a nezasahovala do jejich tvorby. Vznikla tak jedinečná laboratoř tehdy aktuálních názorů a jejich střetů, která tříbila umělecké směřování této generace. Hnízdil a Kačer si pro své sochařské realizace vybrali zcela rozdílné cesty i materiály a jejich práce se budou právě odlišnými přístupy k formě i výrazu zajímavě doplňovat. Zatímco první pracuje s vertikálně orientovanou efeménní formou abstraktních drátěných konstrukcí s kinetickými detaily, druhý naopak preferuje kámen v komorním i monumentálním formátu s graficky formulovanou strukturou na povrchu ležících bloků.

KAMENNÍ SVĚDCI PRAŽSKÝCH ZAHRAD

Termín: dlouhodobá expozice

Kurátorka: Marie Foltýnová

Výstava v podzemí zámku Troja představuje originály kamenných soch z období baroka a klasicismu z pražských zahrad a parků, konkrétně z výzdoby zámecké zahrady v Troji, Vrtbovské zahrady, krajinného parku usedlosti Cibulka a Kinského zahrady na Petříně. Vystavené originální vlysy bratří Hermannů, mytologické sochy z Braunovy dílny nebo *Čiřani* Václava Prachnera jsou v instalaci doplněny velkoformátovými archivními fotografiemi z počátku minulého století.

Bílková vila 2019

GRAFICKÁ DÍLNA FRANTIŠKA BÍLKA – GRAFIKY A ŠTOČKY

Termín: 1. 5. 2018 – 29. 3. 2020

Kurátorka: Hana Larvová

Komorní doprovodná výstava představuje Františka Bílka jako originálního grafika, který ve své tvorbě aktualizoval techniku dřevorytu. Jeho lapidární černobílá skladba, podtrhující expresivitu výrazu, ovlivňovala do jisté míry zpětně i jeho sochařskou práci ve dřevě. Byla to právě grafika, ve které Bílek společně se sochařskou tvorbou nejintenzivněji rozvíjel a formuloval svou osobní mytologii v tématech společných pro celé dílo. Mistrný způsob práce s linií mu umožnil akcentovat symboliku světla jako výrazu transcendentálního světla božího. Vystavené štočky, které doplňují grafické listy, jsou ojedinělou příležitostí nahlédnout do způsobu Bílkovy grafické práce.

Dům fotografie 2019

JIŘÍ HANKE / FOTOGRAFIE 1973–2018

Termín: 19. 3. – 18. 8. 2019

Kurátor: Josef Moucha

Dokumentarista Jiří Hanke (1944) se věnuje dlouhodobým, sociálně zaměřeným projektům. Jeho fotografie nezdíralo inspirovalo rodné Kladno. Nejdéle uzavřeným souborem jsou *Lidé z Podprůhonu 1974–1989* (knižně 1995). Historická hodnota dokladů o doznívajícím životním stylu dělnické kolonie byla zřejmá i bez nynějšího časového odstupu. Dobově zakotvená svědectví o lidské existenci zároveň přesahují zobecněním výpovědi regionální východiska. Klíčová kolekce *Pohledy z okna mého bytu* shrnuje snímky pořizované od 10. září 1981 do 10. ledna 2003 (knižně 1994 a 2013). Letitý dvojportrét s otcem, po němž zdědil sklony k fotografování, přivedl Jiřího Hankeho k vytváření *Otisků generace* (knižně 1998). Formou diptychů či širších sérií podobizen rodičů a dětí je doplňuje od roku 1986 dosud. Průřez rozsáhlou tvorbou, připravený k pětasedmdesátinám autora, připomíná i další cykly, rovněž zpracované v klasické černobílé škále: *Pařížské fragmenty*, *TV Image*, *Ozvěny* anebo *Periferie*. Kurátorem retrospektivy je Josef Moucha, který sestavil monografickou publikaci Jiří Hanke (2008).

HEROIN CRYSTAL

Termín: 17. 9. 2019 – 16. 2. 2020

Kurátorka: Olga Malá

Výstava *Heroin Crystal* je zaměřena na autory, v jejichž tvorbě se od devadesátých let dvacátého století začal výrazně prosazovat nový konceptuální přístup k fotografii. K jeho zastáncům se vedle některých starších umělců (V. Stratil, F. Skála a M. Jetelová) hlásili především příslušníci mladé nastupující generace (M. Dopitová, K. Kintera, V. Bromová, J. Černický, L. Jasanský – M. Polák, M. Othová, P. Humhal). Fotografie samotná zaznamenává v jejich pracích razantní nástup, ale vnímána je kontextuálně. Na rozdíl od tradičního pojetí, zdůrazňujícího jedinečnost autorského pohledu a kvality snímků, se pro ně fotografie – stejně jako objekt, videoprojekce, performance či malba – stává pouze

jedním z možných výrazových prostředků (charakteristickou formou jsou zpočátku především prostorové instalace kombinující fotografie a objekty). Název výstavy představující unikátní soubor děl z fotografické sbírky GHMP byl inspirován stejnojmennou prací Jiřího Černického.

Změna programu vyhrazena.

Kontakt pro novináře: Michaela Vrchotová, +420 725 818 721, vrchotova@ghmp.cz

Další informace: www.ghmp.cz, www.facebook.com/GHMP.cz